
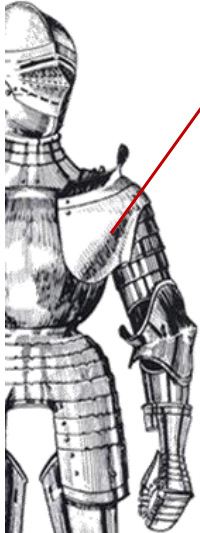

1

obranné mechanismy ega

obransy ega

Anna Freudová
(1895 - 1982)

2

„Ze začátku mi dělalo problém zabít a rozpitvat zvíře - tak půl roku. Pak jsem se s tím vyrovnala. Ale jsou tu lidi, kterým to dělá problémy dodnes. Jsou citlivější, neumí si to zdůvodnit. Člověk otupí, když něco dělá dlouhodobě. Šéf viděl, jak na tom jsem a snažil se mi to vysvětlit, abych se s tím dokázala srovnat.“

„Dělám to nerada, naštěstí většinou jsem na tkáňových kulturách. Je potřeba to udělat. Nepříjemné pocity mám - nejenom při studiích, stále to přetrvává. Jako rutinu to zatím neberu. Není mi to milé a příjemné, je to tak, jak to je. Člověk nad tím nesmí moc přemýšlet.“

citace z rozhovorů v disertaci Terezy Vandrovcové (2017)

5

„Ze začátku mi to připadalo šílené, používat zvířata na pokusy, ale oni se s tím v podstatě narodí - oni by se ani nenarodili. Nějak jsem si to v té hlavě srovnala...“

citace z rozhovorů v disertaci Terezy Vandrovcové (2017)

6

„My jako nejsme zrůdy, jakože ‚jo hurá, budem moct vraždit, bude zabijačka‘ [smích] tak my se k tomu taky vždycky chováme jako k živému tvoru, kterej má svůj život, no ale ten život holt měl tu smůlu, že ho neprožije v kanále, ale že bude krmenej a bude mu dobře a pak za to, že jsme ho krmili a že mu bylo nějakou dobu dobře, tak on nám pak zase poslouží tím, že odpoví na nějaké otázky [smích].“

citace z rozhovorů v disertaci Terezy Vandrovcové (2017)

7

„Samozřejmě nedělá mi to úplně potěšení ty myši zabíjet, ale někdo to holt dělat musí.“

citace z rozhovorů v disertaci Terezy Vandrovcové (2017)

8

„Řekl sem si předem, že nechci jako chovat žádnou kysu doma, jako potkana domácího nějakýho. Mě se to líbí, když to maj kamarádi a tak aj bych si to možná pořídil, ale právě proto že s nima tady pracuju, tak to nechcu, protože by se mi to křížilo jako ty emoce v sobě, a to by nebylo dobrý.“

citace z rozhovorů v disertaci Terezy Vandrovcové (2017)

9

„Moje sestra chová bigly - ta se mohla zbláznit, když jsme je dřív používali. Nedochází jí, že se na nich zkoušely kloubní náhrady, a že kdyby její pes měl problémy, tak tady to bude už otestované, že to funguje a toho psa zachrání.“

citace z rozhovorů v disertaci Terezy Vandrovcové (2017)

10

„Jako často lidi předpokládaj, že už je ze mě nějakej studenej cynik, kterýmu je to všechno jedno, tak bych prostě jenom chtěl říct, že mi to jedno není, že někdy někdy je to fakt náročný prostě psychicky nebo emocionálně nebo jak to mám říct, jako většinou vo tom s lidma nemluvim nebo to nedávám najevo a, protože už ty ruce to všechno umí, tak nad tím nemusím ani přemejšlet a prostě du a udělám to, ale někdy je mi to skutečně nepříjemný jako že...”

citace z rozhovorů v disertaci Terezy Vandrovcové (2017)

11

„My ho uspíme (...) otevře se mu peritoneum a odkrejou se játra. (...) Když je zavedena ta kanyla, v tu chvíli už je tam moc velká díra a v tu chvíli už nám ten potkan většinou vykrvácí, to už nám nevadí, my už stejně tu dutou žílu přestřihneme, ona nám vykrvácí a tím vlastně zemře a my propláchnem ty játra.”

citace z rozhovorů v disertaci Terezy Vandrovcové (2017)

12

„Zkoumáme LD50, což je dávka, při které umře 50 % těch zvířat, takže to spočívá v tom, že se vypěstuje ta příslušná bakterie a pak se uspí myši a nechá se jim vdechnout tu bakterii v médiu, takže v tekutém roztoku jakoby se vdechne. Takže první se ta myš uspí a pomalu se jí to dává do nosu, ona to vdechuje, sledujeme jestli dechává, jak se jí to vdechuje, a když vidím, že v klidu dechává, že jí to nic neudělalo, tak jí v klidu položím, takhle k ní pokladu zbytek myší a přikreju je, aby jim nebyla zima, než se probuděj [smích] a tak a zase je uložím do toho akvária.“

citace z rozhovorů v disertaci Terezy Vandrovcové (2017)

13

„No laboratorní potkan je takovej široce standardní model, jako že na něm pracuje já nevím 90 procent populace těch fyziologů prostě je to široce používaný model a pro nás není nevhodný, proto ho používáme taky. (...) jsou snadný na práci jakože prostě, rychle se množí, jsou nenáročný, jsou skladný a tak dál a pořizovat si jakékoli jiný model by bylo náročnější i třeba finančně a na know-how a tak dál.“

citace z rozhovorů v disertaci Terezy Vandrovcové (2017)

14

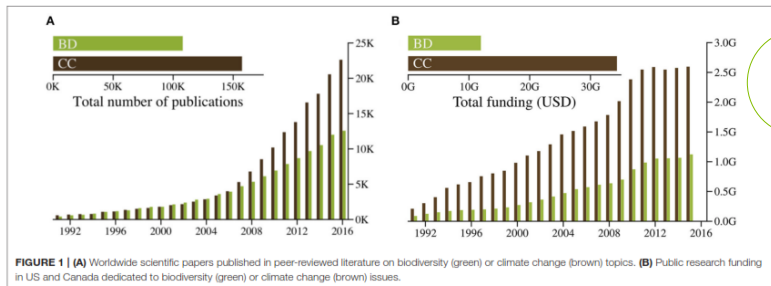
tip

Absolute loss	Loss we have no control over: the archetype is death, but other losses such as losing employment, or the extinction of species may also have this quality
Chosen loss	Loss engaged with for reasons of ethics or concern, where a conscious decision is made to relinquish something
Transitional loss	Loss arising from the movement from one experience to another, typically from one life-stage to another
Anticipatory loss	Facing loss through preparing for it and grieving in advance

ztráta / loss

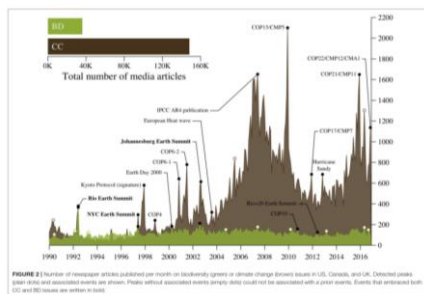
Rosemary Randall: Loss and Climate Change (2009)

15

tip

klima vs. biodiverzita
Legagneux et al.
(2018)
Our House Is Burning

16

kognitivisticky orientované přístupy

(sběr a zpracování informací)

17

Number of Americans killed annually by:	
Islamic jihadist immigrants ¹ :	2
Far right-wing terrorists ¹ :	5
All Islamic jihadist terrorists (including US citizens) ¹ :	9
Armed toddlers ² :	21
Lightning ³ :	31
Lawnmowers ⁴ :	69
Being hit by a bus ⁴ :	264
Falling out of bed ⁴ :	737
Being shot by another American ⁵ :	11,737

¹10-year average of terrorist attacks "Deadly Attacks Since 9/11," New America, <http://securitydata.newamerica.net/extremists/deadly-attacks.html>

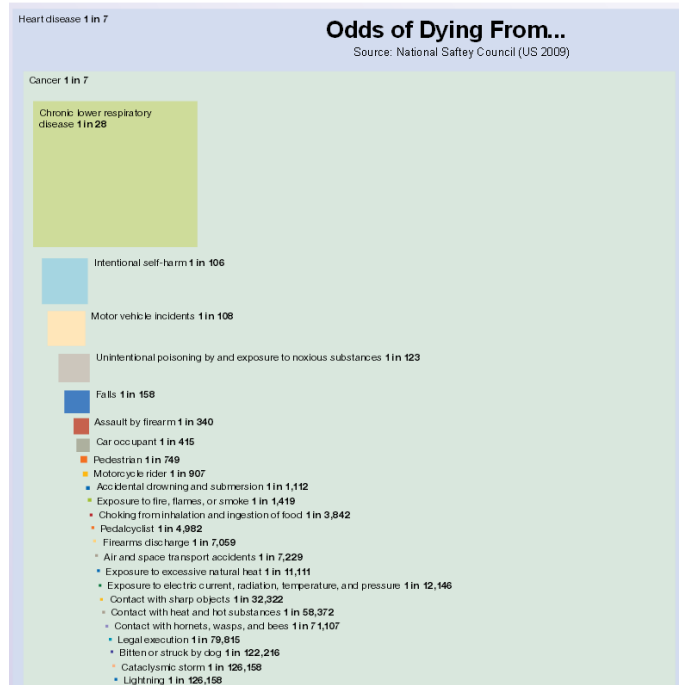
²www.snopes.com/toddlers-killed-americans-terrorists/

³10-year average of deaths by lightning, NOAA, www.nws.noaa.gov/om/hazstats/resources/weather_fatalities.pdf

⁴10-year average, Underlying Cause of Death 2014, CDC, <http://wonder.cdc.gov/>

⁵10-year average 2005-2014, CDC, Injury Prevention & Control: Data & Statistics (WISQARS™) www.cdc.gov/injury/wisqars/fatal_injury_reports.html

18

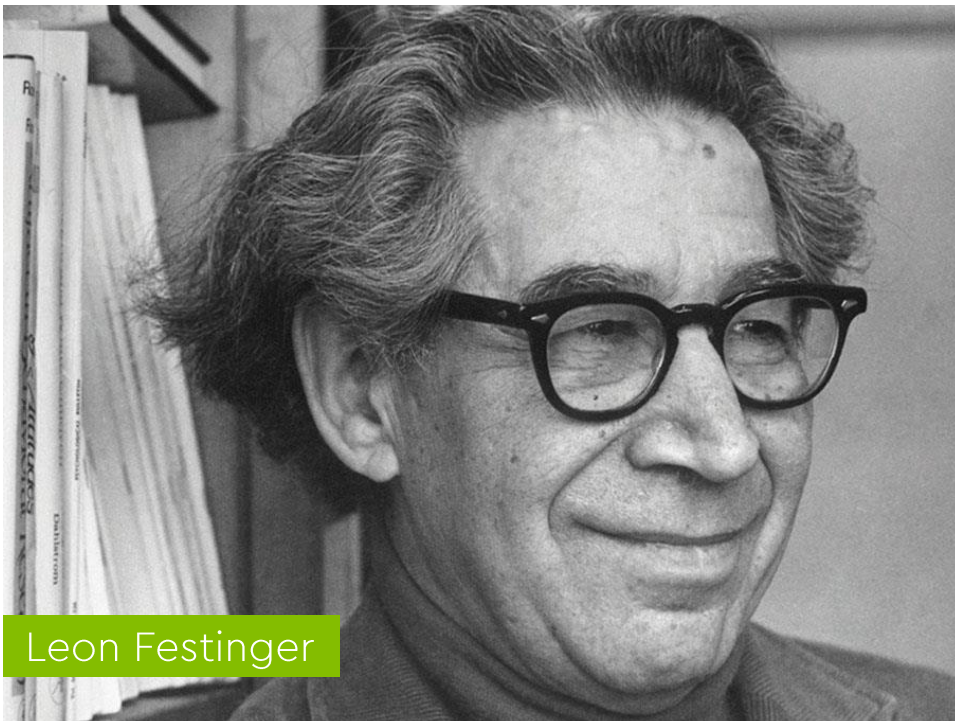
19

20

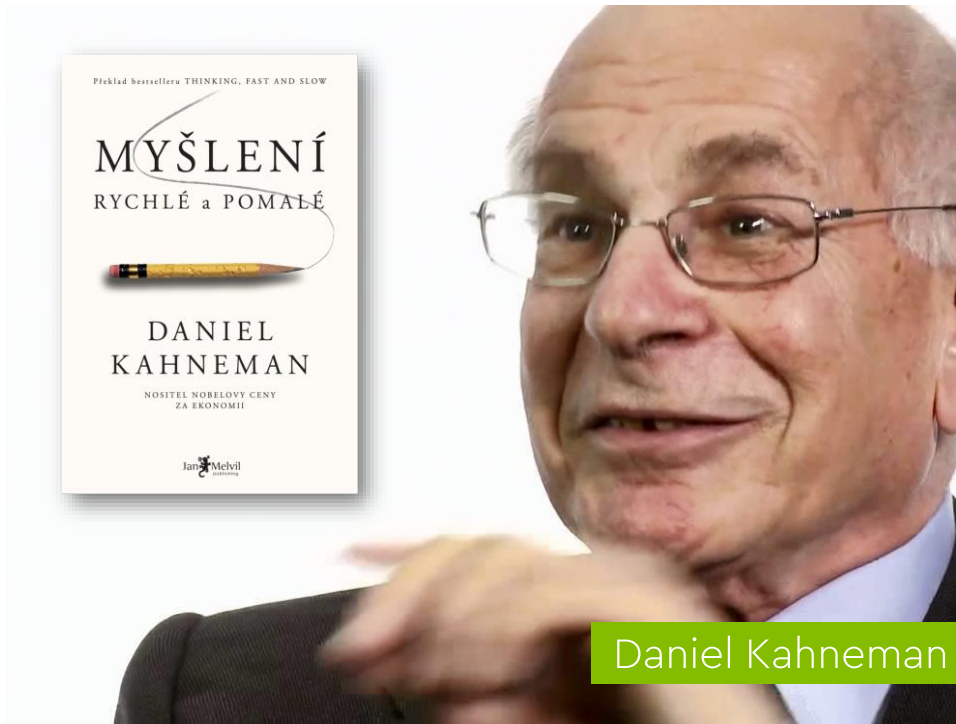
Flying 1000 miles (1609 km) by jet (accident)
Travelling 6 minutes by canoe (accident)
Travelling 230 miles (370 km) by car (accident)
Travelling 6000 miles (9656 km) by train (accident)
Smoking 1.4 cigarettes (cancer, heart disease)
Drinking 0.5 liter of wine (cirrhosis of the liver)
Spending 1 hour in a coal mine (black lung disease)
Living 2 days in New York or Boston (air pollution)
Living 5 years at the boundary of a nuclear power plant (cancer from radiation)
Living 15 years within 20 miles of a nuclear power plant (cancer from radiation)
Eating 40 tablespoons of peanut butter (liver cancer from Aflatoxin B)
One chest X-ray in a good hospital (cancer from radiation)

21

Leon Festinger

22

23

heuristiky

zkusmé řešení problémů, pro něž neznáme algoritmus
nebo přesnější metodu

24

system 1
(automatický)

25

system 2
(analytický)

vizuální závislost
kvantitativní negramotnost
selektivní pozornost
smyslová adaptace
proximální kognice
priming
porozumění komplexním systémům

sběr informací

26

27

28

29

30

~~„lidé musí pochopit...“~~

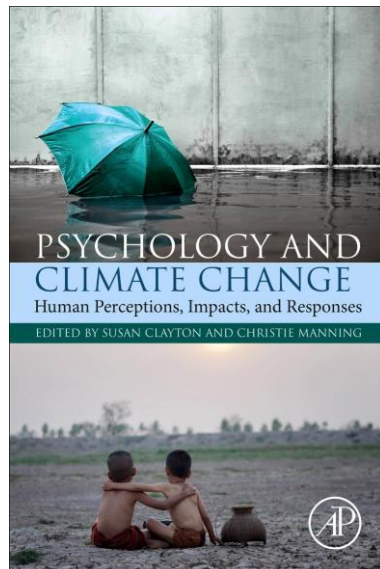
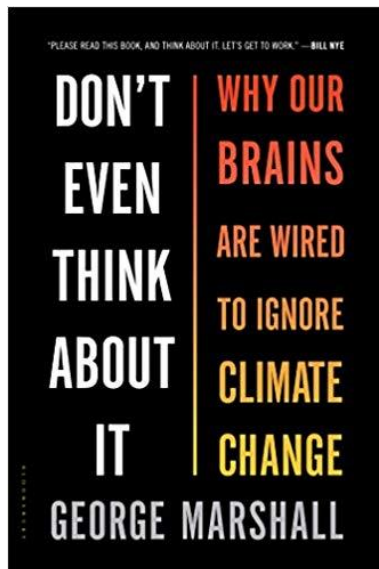
31

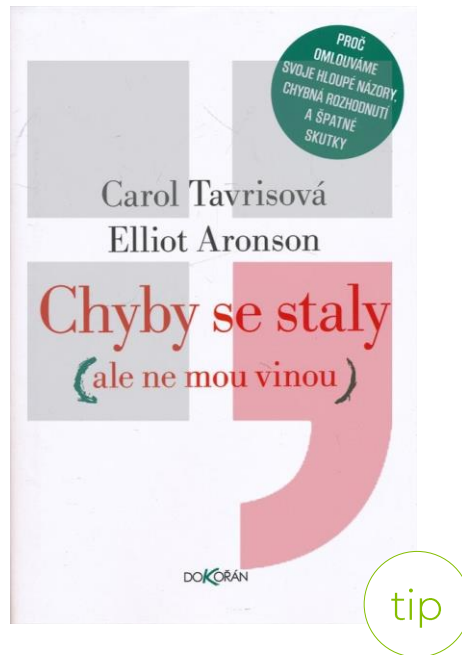
32

33

34

35

další témata v této oblasti

- › psychologie klimatické změny
- › environmentální stres
- › udržitelný život/aktivismus v neudržitelné společnosti
- › psychologické zvládání environmentálních pohrom
- › ekoterapie

36

37

informace
znalosti
vědomosti

chování

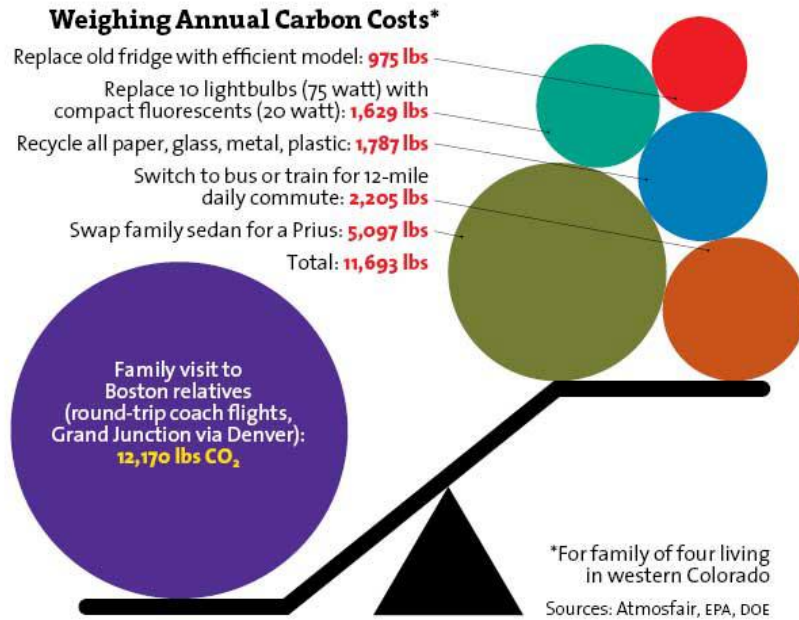
38

proenvironmentální chování a jednání

39

environmentální
chování/jednání
proenvironmentální
šetrné, udržitelné

40

41

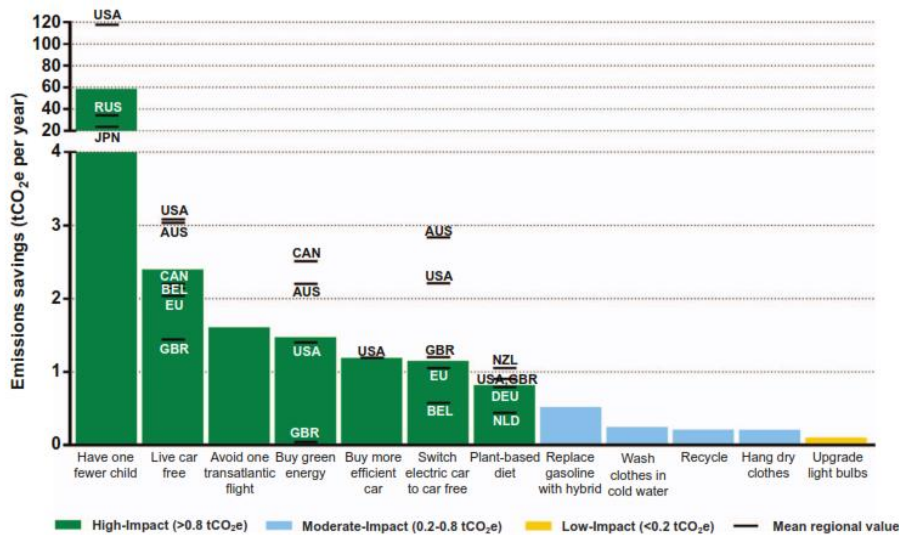
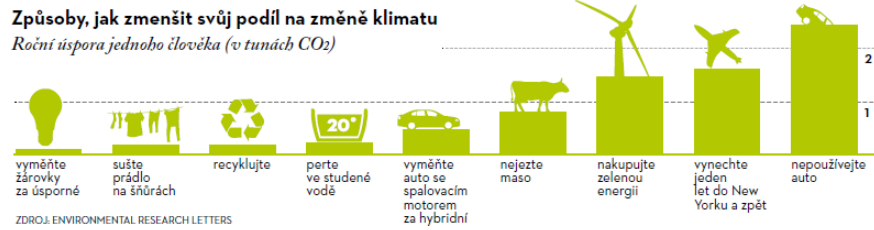

Figure 1. A comparison of the emissions reductions from various individual actions. The height of the bar represents the mean of all studies identified in developed nations, while black lines indicate mean values for selected countries or regions (identified by ISO codes) where data were available from specific studies. We have classified actions as high (green), moderate (blue), and low (yellow) impact in terms of greenhouse gas emissions reductions. Note the break in the y-axis. See supplementary materials 5 for details.

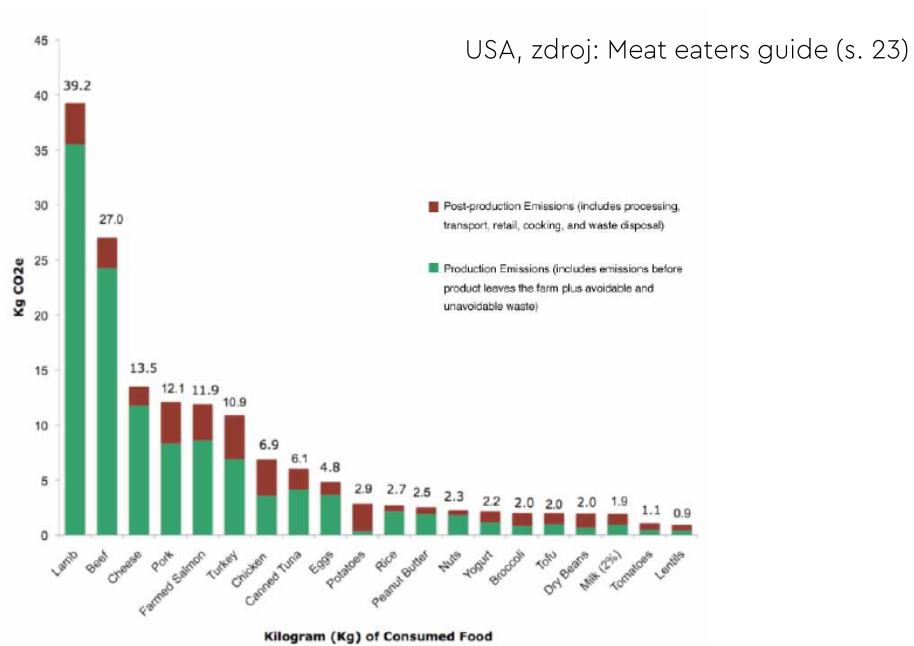
Wynes, Nicholas (2017) The climate mitigation gap

42

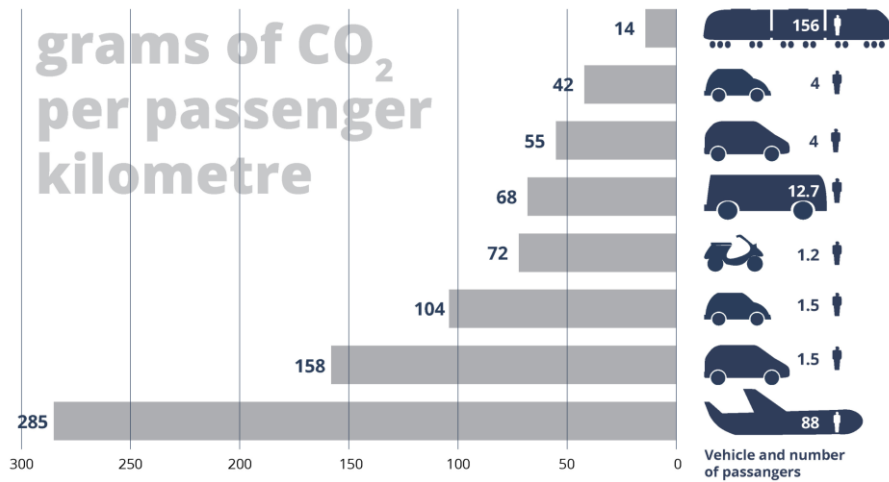
Respekt

43

*These include production emissions from avoidable (plate waste, spoilage) and unavoidable waste (fat and moisture loss during cooking)

44

EU, zdroj: EEA

<https://www.eea.europa.eu/media/infographics/co2-emissions-from-passenger-transport/view>

45

Tabulka 10: Uhlíková stopa výroby zboží

Typ zboží (X _i)	Emisní faktor [kg CO ₂ e / produkt]	Poznámka
Větší kusy nábytku	150	Zdroj: Benchmarking carbon footprints of furniture products
Větší domácí spotřebiče	400	Carbon footprint of products – různí výrobci
Menší domácí spotřebiče	310	Carbon footprint of products – různí výrobci
Elektronika	120	Carbon footprint of products – notebook HP, Lenovo

Zdroj: CI2, o. p. s., údaje výrobců

zdroj: Manuál ke kalkulačce uhlíkové stopy

46

Tabulka 14: Použité koeficienty – krmení psů a koček

Velikost zvířete	Uhlíková stopa na 1 zvíře za rok [kg CO ₂ e]
Malý pes (do 10 kg)	90
Středně velký pes (11–30 kg)	390
Velký pes (31 kg a více)	675
Kočka	90

Zdroj: CI2, o. p. s.

zdroj: Manuál ke kalkulačce uhlíkové stopy

47

- › 137 litrů: chod domácnosti (koupel, záchod, praní atd.)
- › 167 litrů: průmyslové výrobky každodenního použití (papír, oblečení atd.)
- › 3 496 litrů: jídlo

<http://thewaterweeat.com>

48

49

Table 1. The water footprint of different food items.

Food item	Unit	Global average water footprint (litres)
Apple or pear	1 kg	700
Banana	1 kg	860
Beef	1 kg	15,500
Beer (from barley)	1 glass of 250 ml	75
Bread (from wheat)	1 kg	1,300
Cabbage	1 kg	200
Cheese	1 kg	5,000
Chicken	1 kg	3,900
Chocolate	1 kg	24,000
Coffee	1 cup of 125 ml	140
Cucumber or pumpkin	1 kg	240
Dates	1 kg	3,000
Groundnuts (in shell)	1 kg	3,100
Lettuce	1 kg	130
Maize	1 kg	900
Mango	1 kg	1,600
Milk	1 glass of 250 ml	250
Olives	1 kg	4,400
Orange	1 kg	460
Peach or nectarine	1 kg	1,200
Pork	1 kg	4,800
Potato	1 kg	250
Rice	1 kg	3,400
Sugar (from sugar cane)	1 kg	1,500
Tea	1 cup of 250 ml	30
Tomato	1 kg	180
Wine	1 glass of 125 ml	120

zdroj: Hoekstra, The Water Footprint of Food

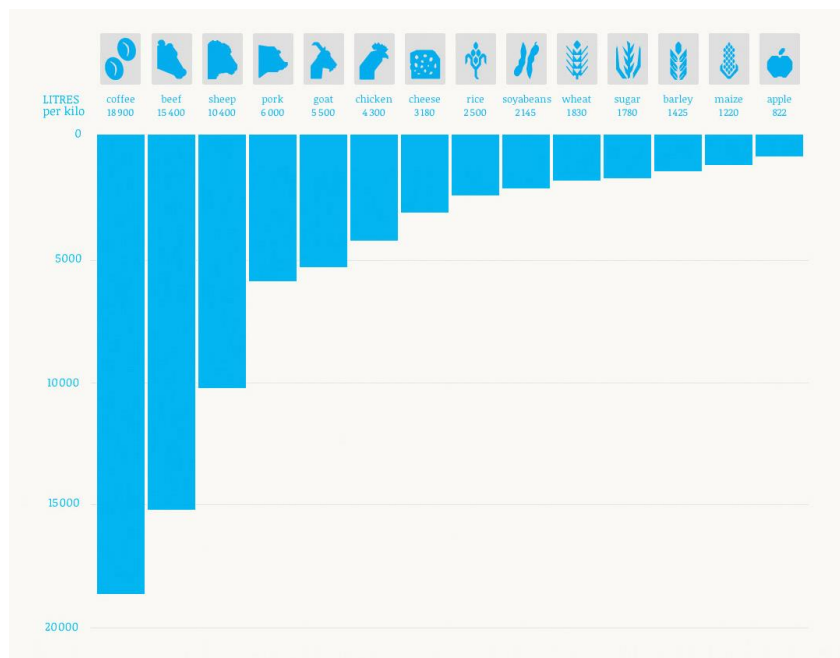
50

Table 6. The water footprint of some selected food products from vegetable and animal origin.

Food item	Water footprint per ton (m ³ /ton)				Nutritional content			Water footprint per unit of nutritional value		
	Green	Blue	Grey	Total	Calorie (kcal/kg)	Protein (g/kg)	Fat (g/kg)	Calorie (litre/kcal)	Protein (litre/g protein)	Fat (litre/g fat)
Sugar crops	130	52	15	197	285	0.0	0.0	0.69	0.0	0.0
Vegetables	194	43	85	322	240	12	2.1	1.34	26	154
Starchy roots	327	16	43	387	827	13	1.7	0.47	31	226
Fruits	726	147	89	962	460	5.3	2.8	2.09	180	348
Cereals	1232	228	184	1644	3208	80	15	0.51	21	112
Oil crops	2023	220	121	2364	2908	146	209	0.81	16	11
Pulses	3180	141	734	4055	3412	215	23	1.19	19	180
Nuts	7016	1367	680	9063	2500	65	193	3.63	139	47
Milk	863	86	72	1020	560	33	31	1.82	31	33
Eggs	2592	244	429	3265	1425	111	100	2.29	29	33
Chicken meat	3545	313	467	4325	1440	127	100	3.00	34	43
Butter	4695	465	393	5553	7692	0.0	872	0.72	0.0	6.4
Pig meat	4907	459	622	5988	2786	105	259	2.15	57	23
Sheep/goat meat	8253	457	53	8763	2059	139	163	4.25	63	54
Bovine meat	14414	550	451	15415	1513	138	101	10.19	112	153

zdroj: Mekonnen & Hoekstra, 2010 (s. 29)

51

<http://thewaterweeat.com>

52

druhy proenvironmentálního chování

- › opakované vs. jednorázové
- › domácnost, zaměstnání, politika/aktivismus
- › (1) ekomanagement
(2) spotřebitelské chování
(3) přesvědčování
(4) politické akce
(5) právní akce

53

proč měřit? co měřit?

chování vs. jednání
chování vs. dopad

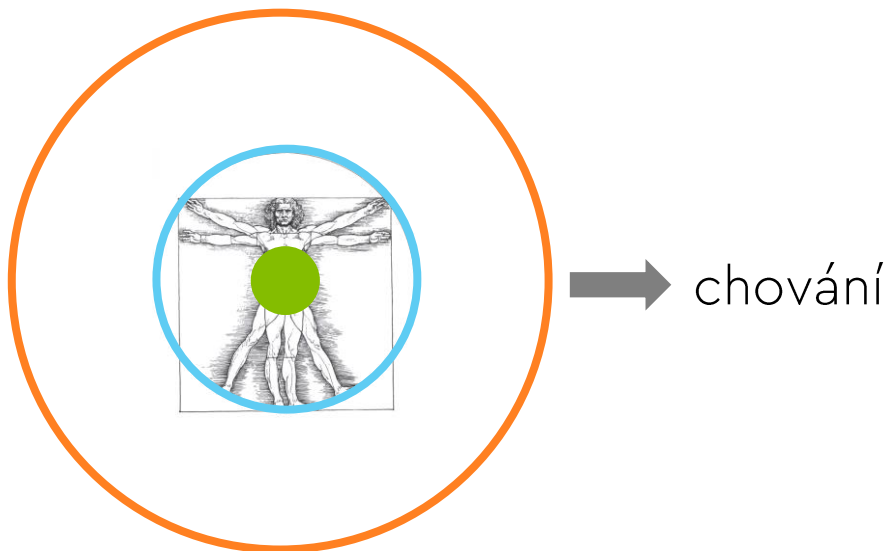
jak měřit?

self-report vs. pozorování

jak to operacionalizovat?

jednodimenzionálně vs. multidimenzionálně

54

55

zadání na příště

- › **sebereflexe první:** zkuste prosím popsat vlastními slovy svůj vztah k přírodě a životnímu prostředí tady: <https://forms.gle/aKpnEr1nXnDMusW87>
- › **čtení:** důkladně si nastudujte text z knihy Psychologie vztahu k přírodě a životnímu prostředí (ke stažení [zde](#); povinná je jen kapitola na str. 31-41, ostatní části jsou pro ty, kdo by se o konceptu rádi dozvěděli víc)
- › **sebereflexe druhá:** reflektujte prosím svůj vztah k přírodě a životnímu prostředí prostřednictvím nastudovaných pěti charakteristik vztahu k přírodě a životnímu prostředí, a to nejpozději do **4.12. do 12 hod.** tady: <https://forms.gle/eBHMVUDLdVBojrP3A>

56